

CHRONICLE

www.studentsummit.cz

6. prosince 2008

II/XIV

**VOLBY VE SPOJENÝCH STÁTECH AMERICKÝCH
ROZHOVOR S CYRILEM SVOBODOU A JANEM MICHALEM
INVENTURA DEMOKRACIE
MNICHOVSKÝ PŘÍZRAK**

Jana Hlaváčová,
zástupkyně hlavního
koordinátora

Milí čtenáři,

přípravná část projektu je již v plném proudu a je mou milou povinností přivítat vás na druhém workshopu Pražského studentského summitu. Během prvního setkání jste se seznámili s projektem i mezi sebou a poprvé jste si vyzkoušeli roli zástupce vašeho státu. Doufám, že pro vás byl první dojem příznivý a předznamenal ještě lepší pokračování.

Nyní, když již bojiště znáte, se můžete pustit do strategií a podnikání konkrétních kroků, jak se stát dobrým delegátem a jak si tedy projekt co nejlépe užít. S dalším setkáním přichází další šance dozvědět se něco nového, získat více zkušeností a především vyzkoušet vlastní schopnosti. Ať už patříte mezi nováčky či zkušené delegáty, využijte možnosti, které vám workshopy nabízejí. Nebojte se ptát, nebojte se vystupovat. Čím dříve začnete, tím lépe! Summit prožijete jako praví diplomaté.

Na dnešním setkání vás opět čeká bohatý program, jak na části dopolední, věnované americkým prezidentským volbám, tak i odpoledne za jednacím stolem. Dopolední část vám navíc nabídne letošní novinku. Poprvé se zde uskuteční panelová diskuse, a to vskutku výjimečných a nejvýše zasvěcených hostů. Ti se s vámi podělí o své názory, které mohou být tak rozličné, jako jsou i sféry, ze kterých pocházejí – diplomatická, akademická i mediální.

Všem přeji jedinečný zážitek!

Jana Hlaváčová

Hosté workshopu

Richard W. Graber,
velvyslanec USA
v České republice

Vladimíra Dvořáková,
politoložka a amerikanistka,
Fakulta mezinárodních
vztahů VŠE

Kryštof Kozák,
amerikanista,
Fakulta sociálních věd UK

Erik Best,
americký novinář žijící
v Praze

Americké volby 2008

Zdroj: <http://upload.wikimedia.org>

Téměř dva roky dlouhá prezidentská kampaň skončila 4. listopadu 2008 vítězstvím Baracka H. Obamy, který se v lednu

2009 stane prvním černošským prezidentem Spojených států amerických. Na své cestě do Bílého domu podal při vedení své kampaně velmi dobrý výkon, překonal zdánlivě nepřekonatelné překážky a pravděpodobně změnil povahu budoucích amerických volebních kampaní.

Tažení senátora Obamy začalo bojem o demokratickou stranickou nominaci. Během něho se mu podařilo po bezprecedentním boji ve všech padesáti amerických státech porazit Hillary Clintonovou.

Pokračování na straně 2

Důležité termíny Pražského studentského summitu

- 3. workshop – 20. prosince 2008
- 4. workshop – 17. ledna 2009
- 5. workshop – 14. února 2009

Konference – 6. – 9. března 2009

Pokračování ze strany 1

Zdroj: <http://blog.cleveland.com>

To představuje jeden z nejpůsobivějších momentů jeho kampaně, neboť senátorka Clintonová byla považována za téměř „nevyhnutelného“ demokratického kandidáta, který měl na své straně výhody celostátně známého jména, mezi demokraty populárního manžela a částečně po něm zděděnou politickou mašinerii a s ní související vliv

Zdroj: www.picasaweb.cz

uvnitř Demokratické strany. Barack Obama dokázal čelit své soupeřce vybudováním kampaně, která připomínala aktivistické hnutí a opírala se o podporu řadových voličů, kteří neváhali finančně přispět, byť i malými částkami.

Po získání demokratické nominace zbývalo Baracku Obamovi porazit svého republikánského protikandidáta, Johna McCaina. Senátor Obama do závěrečné fáze kampaně vstoupil působivou manifestací jednoty s táborem Clintonových na demokratickém sjezdu v Denveru, čímž výrazně zlepšil své šance u voličů senátorky Clintonové, kteří váhali, zda raději v listopadu nepodpojit senátora McCaina. Dále si vybral kvalitního kandidáta na viceprezidenta – v Josephu Bidenovi našel kolegu, který mu pomohl vykompenzovat jeho nedostatek zkušeností se zahraniční politikou. Kvalitního kandidáta na post viceprezidenta naopak nenašel John McCain. Sarah Palinová se ukázala zoufale nepřipravenou vést v případě potřeby USA a senátor McCain jejím výběrem ukázal ne-

jen politickou odvahu, ale hlavně i chybný úsudek, až lehkovážnost. Navíc republikánský kandidát ulehčil Baracku Obamovi práci svým posunem politickým spektrem směrem doprava ke konzervativnímu křídlu své strany. Zajistil si tak větší sympatie skalních republikánů, zároveň ovšem ztratil přízeň nezávislých voličů, kteří v listopadu vyjádřili své rozčarování z McCainova ústupu z jeho tradičních umírněných pozic. Poslední hřebík do McCainovy rakve zasadila nastupující finanční krize, která Američany utvrdila v přesvědčení, že jejich země se ubírá špatným směrem a je tedy čas na změnu.

Výsledky voleb v listopadu potvrdily Obamovo vítězství, byť jeho konečný náskok byl pravděpodobně trochu menší, než se očekávalo. Senátorovi z Illinois se nicméně podařilo bezpečně udržet tradiční demokratické státy a hlavně získat celou řadu nových. Mezi nejčernější úlovky budou určitě patřit Ohio, Florida, Virginie, Severní Karolína, Colorado a Nové Mexiko. Souběžně probíhající volby do Kongresu potvrdily demokratické zisky – v dolní Sněmovně se jejich stávající většina pohodlně rozšířila, stejně tak i v Senátu, kde se jim ovšem nepodařilo dosáhnout 60 křesel potřebných pro ukončení případných republikánských filibusterů.

Letošní americké volby budou mít bezpochyby četné následky pro budoucí předvolební klání. Zprvč, fenomenální výkon senátora Obamy při získávání finančních prostředků pro svou kampaň vážně ohrozil smysl stávající regulace financování volební kampaně. Demokratický kandidát odmítl pomoc z federální pokladny, aby následně vybral přes 600 milionů dolarů, což nutně nabízí otázku, nakolik je stávající systém relevantní v době, kdy jsou kandi-

den jen voliče, ale i armády dobrovolníků. A konečně zatřetí, Obamovy úspěchy v dříve republikánských teritoriích možná znamenají, že dochází ke změně americké volební geografie, přinejmenším v tom smyslu, že narůstá počet tzv. „swing states“ („nerozhodnutých“ pozn. red.). Na druhou stranu ovšem též došlo k upevnění stranické kontroly některých jiných oblastí, jak lze vidět na příkladu decimace republikánů v Nové Anglii.

Prezident Obama převezme úřad v době velké finanční krize a dvěma probíhajícími válečnými střetnutími. Lze předpokládat,

Zdroj: www.picasaweb.cz

že pod vlivem finanční krize a s ní souvisejících rozpočtových omezení bude nová administrativa nucena přehodnotit prioritu některých svých předvolebních slibů. Zároveň však jistě dojde k expanzi role federální vlády, což ve spojení s přesvědčivě demokratickým Kongresem představuje ideální podmínky pro přijetí ambiciózních projektů, které se dlouho nemusí opakovat.

Na mezinárodní úrovni bylo zvolení Baracka Obamy přijato s velkým nadšením a snad ještě většími očekáváními, která nevyhnutelně povedou k četným rozčarováním. Je pravděpodobné, že základní kontury americké zahraniční politiky nedoznají přílišných změn, větší revoluci je možné

Zdroj: www.picasaweb.cz

dáti schopni sehnat naprosto ohromující sumy peněz. Z druhé, Obamova kampaň názorně předvedla, do jaké míry lze využít nových prostředků moderní komunikace, jako jsou servery YouTube nebo Facebook. Je zřejmé, že se tak kandidátům otevírají nové možnosti, např. jak mobilizovat

očekávat ve stylu jejího vedení. Bude proto nesmírně zajímavé sledovat zda, nebo ještě lépe jak rychle, vyprchá planetární nadšení z nového amerického prezidenta.

Jiří Skoupy,
analytik AMO

Na slovíčko s Janem Michalem

Jan Michal působí jako ředitel Odboru OSN Ministerstva zahraničních věcí České republiky. Vystudoval Vysokou školu ekonomickou v Praze a Fakultu sociálních věd Univerzity Karlovy, díky které se mu podařilo studijně vycestovat do Belgie a Spojených států amerických. Poté v roce 1993 nastoupil na Ministerstvu zahraničních věcí ČR, kde působí dosud.

Směřoval jste do diplomatické sféry už při studiích?

K diplomacii jsem se dostal, řekl bych, shodou historických okolností. Na Vysoké škole ekonomické (VŠE) jsem začínal studovat v roce 1987. Tenkrát jsem k tomu přistupoval vylučovací metodou s ohledem na to, kam mám šanci se dostat, a něco jako diplomacie mě tenkrát ani v tom nejskrytější koutku duše nenapadlo, protože to z mého pohledu v tehdejší době znamenalo úplně jiné směřování, úplně jiný obsah zahraniční politiky. O mezinárodní vztahy jsem se, upřímně řečeno, začal zajímat až v roce 1990, protože jsem dostal pocit, že konečně o něco jde. Tenkrát šlo o to, jestli se tehdejší Československo, popřípadě dnešní Česká republika, dokáže integrovat do západních struktur. Právě díky tomu se pro mě mezinárodní vztahy otevřely roku 1990 a v následujícím roce jsem se tady na VŠE přihlásil na kurzy politologie. To byl vlastně prvopočátek mých zájmů o politiku a mezinárodní vztahy. Do té doby jsem studoval ekonomiku průmyslu a ekonomiku práce. V 80. letech jsem s tím měl vyhlídku na místo podnikového

ekonom, což ve mně samozřejmě žádné vzrušení nebudilo. V této sféře jsem se tedy po listopadu roku 1989 ocitl ne díky tomu, že bych vyvíjel nějaké dlouhodobé diverzní aktivity, ale spíše proto, že se mi otevřely možnosti a můj osud mi nebyl úplně lhostejný. Zapojil jsem se proto i do revolučního hnutí, jezdil po městech a mluvil k občanům. Člověku to přišlo trochu jako absurdní divadlo, protože jsem tehdy najednou jako osmnáctiletý či dvacetiletý kluk mluvil ke generaci svých rodičů a vysvětloval jim, o co nám vlastně jde, a co se v Praze děje. Ve středních Čechách byla například města, kde se nevědělo, že se něco takového v Praze vůbec děje.

Takže jste se osobně participoval v Občanském fóru?

Ne ne ne. Byl jsem jen řadovým „dělníkem“ toho hnutí, rozhodně jsem neměl žádnou prominentní roli. Byl jsem jedním v bezejmenném davu, který něco udělal a tou svojí troškou přispěl.

Následně jste se tedy v politické oblasti začal pohybovat jak?

Po vystudování VŠE jsem řešil, co dál. A protože mě zahraniční politika začala bavit, přihlásil jsem se na Fakultu sociálních věd (FSV UK), kde tehdy otevírali obor mezinárodní vztahy. Přišla tam řada lidí, kteří tady předtím nemohli publikovat ani učit, řada z nich se zkušenostmi ze západních univerzit. Tam se mi přes studentské programy podařilo za studiem odcestovat i do zahraničí, a to do Belgie a do Spojených států. Při studiu na FSV mě napadlo,

že bych také mohl začít něco dělat, tak jsem se přihlásil do konkurzu na Ministerstvo zahraničních věcí (MZV) někdy na podzim 1993. Tehdy Československo usilovalo o místo v Radě bezpečnosti OSN, takže to bylo velmi zajímavé. Prožil jsem raketový start a po roce se v týmu Karla Kovandy skutečně v Radě bezpečnosti objevil.

Ve svém projevu jste mluvil o tom, že vám zpočátku Organizace spojených národů přišla jako neschopná organizace, kterou by bylo třeba od základu zbourat a postavit znovu.

Tak samozřejmě to byla trochu metafora a nadsázka. Samozřejmě některé poměry v OSN nejsou příliš utěšené. Bohužel systém OSN je hodně byrokratizovaný a spousta věcí, které jsou navenek vidět asi nejvíce, diskreditují její hlavní myšlenku. Ta ale přináší i spoustu pozitivních věcí. Ono to není vidět odsud z České republiky, ale v rozvojových zemích, které se topí v tom bahnu násilí, rasové a náboženské nesnášenlivosti, anebo v tom bahnu bídy a chudoby, která je zas příčinou konfliktů, protože na prvním místě mají lidé boj o přežití.

OSN pomáhá hodně, pomoc lidem bez přístřeší, potravinová pomoc, pomoc v přístupu k vodě, boj proti nemocem včetně AIDS. OSN je hybatelem spousty programů, které měly velmi pozitivní dopad. Při kritice jsem měl na mysli zbourat to špatné, co v OSN je. Musíme zlepšit efektivitu využívání peněz, které vybíráme od našich daňových poplatníků. Další věcí je zapojení dalších zemí rozvojového světa a „oddémonizovat“ spolupráci sever – jih, dát spolupráci nové alternativy, jako například tu, kterou nazýváme jih – jih. Také je potřeba zabývat se otázkou, jak mají rozvojové programy hodnotit iniciativu rozvojových zemí. Iniciativa musí primárně vzejít z nich samotných. Naopak vyspělé země by měly mít větší snahu s finanční pomocí dělat také transfer know-how, ať už se to týká samotné správy financí či dalších věcí. Právě proto vznikla Komise pro budování míru, jejímž mandátem jsou právě konzultace národních rozvojových strategií.

Tato Komise má velký potenciál, avšak otázkou je, jak se ho povede naplnit. Musíme se vyhnout nereálným očekáváním, že vznikla nová komise, nové programy, a že se tím všechny problémy vyřeší. Komise je pouze prostředníkem, nástrojem, řešení problémů není o tom, kolik vypra-

Pokračování ze strany 3

cujeme strategií, protože nakonec je to vše pouze na politické vůli. V OSN je neustále co zlepšovat, je to ale těžké, protože zde existuje určitá konzervativnost proti rušení a změnám starých mandátů.

V projevu jste hovořil o „úklidu v domě“. Oproti nám máte interní náhled, co se právě uvnitř OSN děje, jak se vyvíjí diskuze o reformě Rady bezpečnosti. Navázalo se nějak na snahy, které ztroskotaly před dvěma lety? Mění se nějak názory na rozšíření práva veta a rozšíření Rady bezpečnosti o nové nestálé členy?

Ty diskuze samozřejmě pokračují. Letos v létě bylo přijato v podstatě přelomové procedurální rozhodnutí, jež přenáší některé pravomoci z otevřené pracovní skupiny, která v podstatě rozhoduje na základě konsenzu, do pléna, to znamená na mezivládní úrovni, kde Valné shromáždění na základě Charty OSN může rozhodnout dvoutřetinovou většinou. Já si myslím, že tento krok, ačkoli má pouze procedurální znaky, je důkazem určitého posunu pozicí zemí na řešení této otázky. Stále více zemí si uvědomuje, že je třeba tuto otázku nějakým způsobem konečně řešit. To může samozřejmě ještě několik let trvat, já bych to vnímal spíše jako důležitý obsahový posun, který

kopíruje i to, že skupina G8 bude ke svým jednáním zvat i nové silně rozvíjející se ekonomiky a významné země, jako je Indie, Brazílie, Mexiko, region Latinské Ameriky. Uvědomuji si, že tyto země mohou do Rady bezpečnosti přinést větší legitimitu a zároveň posílit svou odpovědnost.

Preci jen v tomto budou klíčové postoje Ruska a Spojených států. V poslední době se vztahy těchto dvou zemí zhoršují kvůli konfliktu v Gruzii a dalším otázkám. Co by je podle vás mohlo donutit zasednout k jednacímu stolu a určit si pravidla, jak se vůbec o reformě bavit?

Spojené státy a Rusko spolu samozřejmě nadále v mnoha otázkách jednají a spolupracují. Pokud jde specificky o Radu bezpečnosti, tak já rozumím tomu, že jsou vůči změnám zdrženliví. Někteří si to uvědomují, někteří si to uvědomovat nechťejí. I oni o nutnosti změny mluví, ale že by se stali jeho samotnými hybateli, tomu nikdo úplně nevěří. Přemýšlí dlouhodobě a strategicky a některé problémy, kterým v současnosti čelíme, jejich smýšlení nebudou nijak ovlivňovat.

Na závěr rozhovoru jedna zásadní otázka. Slyšel jste již někdy před dnešním dnem o Pražském studentském summitu? Jaké si po dnešním krátkém, zde

strávením, času odnášíte dojmy? Co byste případně delegátům vzkázal?

Chtěl bych hlavně ocenit to, že se taková věc vůbec koná. Je pěkné vidět, kolik mladých lidí se o mezinárodní vztahy a politiku zajímá, ať už to jsou Spojené národy, Severoatlantická aliance či Evropská unie. Výborné je rovněž to, že se jedná o iniciativu, která není nijak vedena shora, ale jde o spontánní iniciativu studentů. Vůbec jsem nevěděl, že se jedná už o čtrnáctý ročník, jinak jsem samozřejmě o Modelu OSN již nesčetněkrát slyšel. Obdivuhodné je, že jde o štafetu, kterou si mezi sebou studenti neustále předávají, a celá ta iniciativa utěšeně roste. Doufám, že se Summit bude i nadále stejným tempem rozvíjet a samozřejmě se sem já nebo další lidé z Ministerstva zahraničních věcí ČR přijdeme podívat. Spíš než abych delegátům něco vzkázal, zdůrazním jednu věc. Dnešní svět je o tom, umět hodně naslouchat. Umění naslouchat je základní předpoklad pro to, abychom vůbec byli schopni něco vyřešit. To neznamená, že bychom následně měli změnit základní hodnoty a názory, to samozřejmě nejde. Je ale nutné porozumět druhé straně a zároveň při tom dostatečně vysvětlit postoj vlastní.

-dj-

Inventura demokracie

JAK UZDRAVIT DEMOKRACII

Jeden český historik nedávno prohlásil: „Česká demokracie je tak dobrá, jak jen může být.“ Dá se souhlasit s tím, že devatenáct let po Sametové revoluci mohlo být o mnoho hůř. Nicméně zdaleka vše na české demokracii není ideální a navíc nikdy není tak dobře, aby nemohlo být lépe. Je třeba, aby naši ústavní činitelé dostávali silný feedback od občanské společnosti. Kritériem pro funkční občanskou společnost však není pouze její „angažovanost“ např. účast na demonstraci. To bychom rovnou mohli tvrdit, že prvomájové průvody a podobné akce byly vyjádřením vůle občanské společnosti. Především je důležité informovat se, přemýšlet a tříbit si názory konstruktivní diskuzí. A kdo by to měl dělat více, než obecně nejaktivnější část populace – studenti. Patříme do generace, která o minulém režimu z bezprostřední osobní zkušenosti neví vůbec nic. To je dostatečným důvodem pro snahu získávat re-

levantní informace jinak, nikoli důvodem pro lhostejnost. Je úžasné, že tato snaha tu skutečně existuje, a že je tu mnoho mladých lidí s přehledem, životní perspektivou a hladu po informacích. A ještě úžasnější je, že existují jejich vrstevníci, kteří jim pomáhají tento hlad ukojit.

Zárným příkladem budiž studentská iniciativa Inventura demokracie. Jak již název napovídá, její snahou je kritickým (ale pozor, nikoli negativistickým) pohledem zkoumat stav dnešní české politické scény a demokracie obecně. Pro Inventuru demokracie je přelomovým datem 17. 11. 1989, k jehož výročí zorganizovala několik velmi zajímavých a do značné míry ojedinělých akcí.

DOBA ŽELEZNÁ A KOŽENÁ

Doba železná a kožená byla sérií večerů, které probíhaly v týdnu před 17. listopadem na pražských vysokých školách. Vycházela především z faktu, že vyučování dějepisu

na školách dnes téměř bezvýhradně končí rokem 1989 (a to ještě v těch lepších případech). Výuka se už tedy nezabývá bolestným procesem porodu mladé demokracie, který vyvolává mnoho otázek a především by se měl stát zdrojem poučení. My, dnešní studenti středních a vysokých škol, jsme se v „divokých“ devadesátých letech učili číst a psát a naším největším zájmem byly samé jedničky na vysvědčení, ne-li kachnička na provázku. Je absurdní předpokládat, že bychom již tehdy získali nějaký zasvěcený pohled do věcí veřejných. Popřevratová politika přitom byla ohromně zajímavá.

V reflexi této situace se Inventura demokracie rozhodla uspořádat cyklus s příznačným názvem odkazujícím na dvě známá kontroverzní jména té doby. Základními tématy se staly velké polistopadové kauzy, jako je rozpad Československa iniciovaný Václavem Klausem a Vladimírem Mečiarrem, tzv. Sarajevský atentát na předsedu

Pokračování na straně 5

Pokračování ze strany 4

ODS z roku 1997, temná doba Opoziční smlouvy nebo Televizní krize z přelomu let 2000/01. V praxi to vypadalo tak, že se v podvečerních hodinách promítal tematický dokument, po němž následovala diskuze s pozvanými hosty. Mezi nimi nechyběl např. Tomáš Halík, Jan Kubice, Ivo Mathé, Karel Hvizďala nebo Erik Tabery (mohli jste poznat v minulém čísle Chronicle). Diskuze byly moderované a probíhaly zpočátku zejména mezi pozvanými hosty, pak byl dán prostor publiku, aby vneslo dotazy, případně přišlo s vlastním názorem a polemikou. Jakkoli to může znít banálně, diskuze byly velmi zajímavé, podle povahy hostů a publika se někdy stáčely k vyložení konkrétním tématům české politiky (příčiny výsledku letošních krajských a senátních voleb), jindy zašly do obecné úvahové roviny (otázka potřeby společného ideového základu k vzniku dlouhodobé a konzistentní iniciativy).

DÁREK KE DVACETINÁM

Druhou zásadní iniciativou Inventury demokracie je Dárek ke dvacetinám. Není to omyl, všichni si uvědomují, že letos máme

teprve devatenácté výročí sedmnáctého listopadu, jedná se totiž o záležitost s trvanlivostí jednoho roku. Do té doby by nám, občanům, měli dát politici dárek v podobě legislativní změny ve čtyřech problematických oblastech. Jedná se o:

Regulaci lobbyingu

Požadavek veřejné kontroly toho, co se děje u politiků za zavřenými dveřmi, podobně jako tomu je v západní Evropě. Důsledkem by měl být úbytek klientelismu a korupce. Regulace slibuje vláda i opozice.

Mediální rady

Politici mají dojem, že musí regulovat i veřejnoprávní média, která je přitom mají usměrňovat a nastavovat mantinely. V radách pak zasedají neprofesionální a na základě politického klíče volené osobnosti.

Omezení poslanecké imunity

Imunitu v takovém rozsahu, jako je u nás a v dalších postkomunistických zemích, na Západě ani zdaleka nenalezneme. Odepřením souhlasu s vydáním zákonodárce je u nás trestní stíhání navždy vyloučeno. K tomu není žádný relevantní důvod a vede to k úvahám typu: „Hrozí vám stíhání? Pořídte si mandát!“

Zrušení legislativních přílepků

Do konkrétních zákonů jsou často proti logice věci zapracovány i „přílepky“ z naprosto odlišné oblasti. Jedná se především o strategii pro schválení/neschválení přílepku nebo zákona. Zákony se tak často znehodnocují, zbytečně zamítají, nebo se naopak přijímají úplně absurdity.

V ČR působí poměrně značné množství iniciativ a občanských hnutí. Obvykle jsou však vzdáleny zkoumání politické kultury a zvyšování politické vzdělanosti. Často si navíc berou příliš malá nebo naopak velká sousta, jsou příliš radikálními nebo nesourodými na to, aby mohly být považovány za relevantní. V tomto smyslu je možno nahlížet iniciativu Inventura demokracie jako ojedinelou. Stojí za ní několik mladých inteligentních lidí, kteří rozhodně nejsou dogmatiky a nevyvolávají chytlavá hesla. Pouze vyzývají k dialogu a sami jej iniciují. Doufáme, že se tohoto nápadu chytí i další, a že dokáží probudit větší zájem veřejnosti, než tomu bývalo doposud.

Tomáš Jungwirth,

bývalý delegát USA v Modelu NATO

(Zdroj upoutávky: <http://www.lfl.cuni.cz/Data/files/studentska-akce.pdf>)

Doba Železná a Kožená

Cyklus projekcí a debat o polistopadové politice.

	9. listopad, neděle	10. listopad, pondělí	11. listopad, úterý	12. listopad, středa	13. listopad, čtvrtek
Tenkrát Film Roberta Sedláčka o sametové revoluci	Tenkrát 2 Film Roberta Sedláčka o rozpadu Československa a vzestupu Klause a Mečiara	Papírový atentát Film Radima Procházky o kauze financování ODS a "sarajevském atentátu"	Vládeme, nerušit! Film Tomáše Kudrny podle stejnojmenné knihy Erika Taberyho o období opoziční smlouvy	Chaos Film sedmi nezávislých režisérů o krizi v České televizi	Bezesné noci Film Davida Čalka a Radima Špačka o vysílání "Bobovize". Projekce proběhne po debatě.
Nový hyperion aneb volnost, rovnost, bratrství Film Karla Vachka o první polovině roku 1990	Demokracie jako dovednost: kdo nás naučí vybírat ty nejlepší? Dalo se dobe Kožená a Železná přejít? Je možné rozeznat kvalitu a záměry člověka ještě před nástupem do funkce? Co s demokracií v době, kdy se lidé rozhodují podle reklam?	Usměvají lháři: jak na ty, kteří se rozhodli usedět svou funkci. Měla by mezi politiky platit presumpce viny? Je vhodné spojování poslaneckých mandátů s imunitou?	Kdo bude hlídat hlídače? Existuje u nás dostatečná děba moci? Má mít vláda přímý vliv na policii a justici? Lze politickému prostředí nějak vnést transparentnost?	K čemu veřejnoprávní média? Jaké druhy politických zásahů do veřejnoprávních médií jsou přípustné? Jaký mechanismus obsazování mediálních rad by byl nejlepší?	
9.11.2008 od 19:00 Aula Cortových, 1.LF UK U Nemocnice 5	Tomáš Halík - sociolog a religionista Lubomír Mlčoch - ekonom Vladimír Dvůřák - politoložka	Erik Tabery - novinář, publicista Jan Kubicek - politický analytik	Jaroslav Spurný - investigativní novinář Jaromír Jirsa - prez. soudcovské unie Jan Kubice - bývalý ředitel UOOZ Tomáš Lebeda - politolog	Ivo Mathé - první ředitel ČT, rektor AMU Karel Hvizďala - publicista Vladimír Just - publicista Jan Jiráček - mediální analytik	
Vstup volný	10.11.2008 od 19:00 Aula Filozofické fakulty UK Nám. Jan Palacha 2	11.11.2008 od 19:00 Aula IES FSV UK Opletalova 26	12.11.2008 od 19:00 Aula VSE nám. Winstona Churchilla 4	13.11.2008 od 19:00 Aula Právnické fakulty UK nám. Curieových 7	

2004 2007 2006 2008
INVENTURA DEMOKRACIE

Doba Železná a Kožená je akcí připravovanou v rámci studentské iniciativy „Inventura demokracie“ k 19. a 20. výročí 17. listopadu. Podrobné informace o této i dalších akcích v rámci I.D. najdete na:

www.inventurademokracie.cz

položka
STUDENTSKÁ UNIE
UNIVERZITY KARLOVY

humanitní klub mediálů
s podporou 1. LF UK

E-klub

SPOLUPŮČÍTAJÍ

Studentský list
www.slit.cz

Juristi

mediální partneři

UKAČKO.cz FAKT SOCIÁL

Vídeňský valčík s OSN

Byla chladná listopadová noc, čtyři hodiny ráno. Skupinka mladých lidí nastupovala do autobusu. Všichni byli vzhůru už minimálně hodinu. Co je přimělo k tak brzkému vstávání? Co je lákavější než vyhřátá postel? Třeba... Exkurze do vídeňského centra Organizace spojených národů?

Přesně tam se vydali nadšení delegáti s některými členy předsednictva. Na mezinárodní půdě se jim hned po bezpečnostní kontrole dostalo vřelého přijetí pracovníky centra. Na úvod padlo několik slov o tom, kdy a za jakých okolností bylo centrum vybudováno. Konkurs byl vyhlášen v roce 1968 a zúčastnilo se jej 656 architektů z padesáti zemí světa. Nakonec zvítězil návrh rakouského architekta Johanna Stabera, jehož hlavním záměrem bylo vytvořit takovou konstrukci, která by umožňovala, aby sluneční světlo pronikalo do každého okna alespoň jednu hodinu denně. A proč padl výběr zrovna na Vídeň? V době studené války si Rakousko drželo svůj statut neutrálního státu, a proto bylo příznačné zasadit OSN přesně na hranici mezi Západem a Východem.

Jakmile došlo na povídání o roli OSN ve světě, delegáti převzali iniciativu a výklad obohacovali svými vědomostmi. Průvodci se nestačili divit, že přijeli středoškoláci a nikoli posluchači vysokých škol. Když se potom otevřely dveře malého konferenčního sálu, všichni nasáli atmosféru skutečných diplomatických setkání. A zanedlouho následovala přednáška

Budova vídeňského centra Organizace spojených národů

o struktuře OSN. Ani zde delegáti nezustávali pozadu, fungování Rady bezpečnosti či Valného shromáždění bylo všem dobře známé z Modelu OSN. Diskuze se proto stočila ke konkrétnějším tématům, jmenujme třeba peacekeepingové mise či reformu Organizace.

A protože nastal čas oběda, přesunuli se studenti do zdejší kantýny, kde si každý vybral dle svých chutí. Nechyběly italské těsto-

viny, anglická ryba, japonské sushi ani české buchty – vskutku mezinárodní nabídka.

Na odpoledním programu byla přednáška o Úřadu OSN pro drogy a kriminalitu (UNODC), z níž si někteří možná odnesli námět k zamyšlení: je skutečně efektivní, když OSN jedná pouze s vládami jednotlivých zemí a ne přímo s těmi, kterých se problematika týká? Není to jakási práce v izolaci? Ale vzápětí přišel pracovník z Mezinárodní agentury pro atomovou energii (IAEA) a pozornost se stočila na vynikající odbornou prezentaci, která přiblížila nejen činnost IAEA, ale také historii vývoje jaderných zbraní v kontextu s mezinárodně-politickým děním. Dotazy směřovaly především k zemím jako je Írán či Severní Korea.

A posledních šedesát minut patřilo členovi české stálé diplomatické mise ve Vídni, panu Petru Havlíkovi, který hned využil příležitosti popovídat si s někým svým rodným jazykem, a tak se celá diskuze nesla ve velmi přátelském duchu.

Potom už muzikanti přestali hrát a náš vídeňský valčík s OSN skončil. „Byl to ale zážitek,“ řekl jeden z delegátů. Ano, to nepochybně. A jestli jste o něj někdo přišel a mrzí vás to, dostanete příležitost třeba zase na jaře. A kdoví, možná se jede ještě dál...

Rozhovor s bývalým ministrem zahraničí a současným předsedou Legislativní rady vlády ČR Cyrilem Svobodou o českém předsednictví v EU

Cyril Svoboda započal svou politickou kariéru v roce 1990 jako poradce místopředsedy federální vlády ČR pro problematiku lidských práv, restitucí a vztahů mezi státy a církvemi. Mimo jiné byl místopředsedou vládního expertního týmu pro návrh nové české ústavy, členem stálé delegace Parlamentního shromáždění Rady Evropy, členem stálé komise pro kontrolu činnosti BIS, předsedou Výboru pro jednací řád a imunity Parlamentního shromáždění Rady Evropy, místopředsedou vlády ČR a ministrem zahraničních věcí ČR.

Jak byste zhodnotil cestu premiéra Topolánka do Elysejského paláce, kde se setkal s francouzským prezidentem Sarkozym a kde vyvracel pochybnosti o České republice jako předsednické zemi?

Jsem rád, že schůzka dopadla celkem dobře. Sarkozy ale neřekl, že se eurozóna nebude scházet, pouze řekl, že se eurozóna nebude scházet pravidelně. Zároveň řekl, že pokud se sejde, Česká republika bude přizvána. Dobré je, že se český premiér a francouzský prezident dohodli, že to nebude žádná institucionální změna, popření českého předsednictví. Na druhou stranu neřekl, že by se eurozóna nemohla sejít separátně.

Myslíte si, že tomuto úspěšnému jednání napomohla i schůzka vicepremiéra Vondry na konferenci ASEM (Asia-Europe Meeting) v Pekingu s německou kancléřkou Merkelovou, s níž vyjednal podporu Německa?

Víte, problém je v tom, že dokud Česká republika nemá ratifikovanou Lisabon-

skou smlouvu, tak je pořád jakoby „kulhající běžec“. Ten text jsme podepsali, 25 zemí jej de facto ratifikovalo, dvě země ne. A je to problém, protože my jako Unie máme řešit finanční krizi, problém klimatických změn, energetický balíček, máme velká témata, která máme rozhodnout, a neustále před sebou valíme Lisabonskou smlouvu, která nás neohrožuje.

Mohla by podle vás tato situace přesvědčit euroskeptiky z řad ODS a jiných stran k rychlejší ratifikaci smlouvy?

Pevně věřím, že se tak rychle po rozhodnutí Ústavního soudu stane a že se smlouva rychle ratifikuje.

Kdy by k ratifikaci dle vašeho názoru mohlo či mělo ideálně dojít?

Podle mě je to nutné udělat do konce roku. Protože jinak bude první otázka, která bude českému předsednictví kladena: „Jak našemu společenství můžete předsedat, když nemáte ratifikováno?“ A prosím, nesouhlasím s tím, že máme čekat na Iry. Musíme si uvědomit, že Česká republika nestojí a nepadá s Irskem.

-dj-

DELEGÁTSKÉ OKÉNKO

Anna Vrtálková,
delegátka Botswany
ve WHO

CO MI PSS DAL A VZAL

Možná si každý z nás, delegátů OSN, NATO či EU, položil tuto otázku. Někteří musí leccos obětovat, více či méně ochotně. Ale po rekapitulaci a odpovědi na tuto otázku jsem seznala, že přece jenom pozitivní převládá.

Především bych ráda uvedla zkušenosti, které jsem na této akci získala. Jsou k neza-

placení. Pražský studentský summit (PSS) mě uvedl do světa vyjednávání, politiky, diplomacie a mezinárodních vztahů. Dříve, před absolvováním prvního ročníku, by mě nenapadlo, že budu jednou hlát novinové zprávy, nadšeně poslouchat politické debaty a o přestávce rozmlouvat s profesorkou semináře mezinárodních vztahů o aktuální situaci, krajských volbách či volbě prezidenta v USA. Díky PSS jsem se také rozhodla, že bych ráda studovala politologii nebo mezinárodní vztahy. Netuším, zda se mi to podaří, ale představa je to krásná.

Ovšem nejsou tu jenom zkušenosti. Také známí. S mnohými lidmi, ať už z předsednictva nebo delegátů, jsem do dnes v kontaktu. Někteří moji kamarádi se dokonce začali PSS účastnit.

Ale nejsou to vždy jenom klady. Často je tu rozhodování, zda se účastnit workshopu nebo jít za svým osobním programem (letos mám rozhodování těžší i lehčí, lehčí kvůli tomu, že jsem předala štafetu velvyslance dál, a těžší kvůli maturitě) a samozřejmě je tu určitá spotřeba času, která k tomu jistě patří. Nelituji toho, jen občas, když kolem půlnoci v pátek před workshopem stále ještě nejdu spát, protože jsem zapomněla na stanovisko a honem rychle něco sepisuji.

Ale celkově bych účast na PSS shrnula jako pozitivum. Také proto se ho již třetím rokem účastním. A stále s počátečním nadšením.

Doufám, že vydrží i vám, kolegové.

Zuzana Fialová,
bývalá delegátka Číny

NESTRANNÝ POZOROVATEL

Ufff! První workshop utekl jako voda – stojí před námi čistý, nepopsaný list druhého. Přála bych vám, kteří jste limitováni jednáním ve vlastním výboru, vidět jak rozdílná a přitom naprosto stejná jsou jednání v jednotlivých výborech, jak rozdílné a přitom stejné jsou dotazy delegátů, jak rozdílná a přitom stejná jsou předsednictva. Ráda bych vám to přiblížila.

První workshop se nesl v duchu všeobecného seznamování, někteří delegáti se

o své delegaci a výboru dozvěděli až v den workshopu ráno, často jsem tedy z jejich úst slyšela větu, cituji: „Že mám zastupovat Kongo (nebo jiný stát) jsem se dozvěděla až ráno a o její ekonomice vím asi tolik, co průměrný africký občan o hygieně.“ Tato věta je jedna z mnoha, která mě a ostatní delegáty opravdu hodně pobavila. Jeden z nejpoutavějších programů měla, alespoň podle mne, Komise pro udržitelný rozvoj, kde si předsednictvo pro delegáty připravilo překvapení ve formě přednášky o udržitelném rozvoji přímo z centra pro otázky životního prostředí Univerzity Karlovy. Pan Ivan Rynda (jak jsem zjistila až později) by uměl i z nejnudnějšího tématu udělat přednášku, u které bude zaručeně každý poslouchat a každého bude bavit – vše, co jsem měla tu čest poslouchat, bylo prostě dokonalé! Po reformě Pražského studentského summi-

tu se zde objevilo několik nových výborů a myslím, že spousta lidí, včetně mě, napjatě čekala, jak se uchyť. Evidentně se to povedlo a nováčci Ekonomická a sociální rada, Valné shromáždění a Rada pro lidská práva budou stejně oblíbení a úspěšní jako v minulých letech jejich předchůdci. A co Model NATO? Když otevřete dveře do jednání tohoto Modelu, je to, jako byste vstoupili do jiného světa. Naprosto jiného světa. Jiné problémy, jiný jazyk a dokonce i jiná káva. Pro nezasvěceného člověka je to spíš Babylon. Doufám, že letošní ročník proběhne v podobném duchu jako minulý a budete se bez obav zapisovat do „pohřebníku“ řečníků (slova místopředsedkyně II. výboru v některém z předešlých ročníků).

Nyní směle do začátku druhého workshopu!

Perličky

- „Potřebujeme znát, jak dlouho musí člověk pracovat, aby si vydělal na ten bochník vody...“
„...a sklenici chleba, vid’?“
(Delegáti GA)
- „Já jsem jen kývl. Nehlásil jsem se. Kdybych se hlásil a kývl, tak vypadám ještě divněji než teď!“
(Delegát GA)
- „... A ten hlasovací štítek máte proto, abychom věděli, jestli se hlásí Burkina Faso, Malawi, Burundi nebo Spojené státy americké.“
(Jaroslav Kubát, místopředseda GA)
- „Generální tajemnice osobně pográtuluje nejlepšímu teroristům.“
(Tomáš Vilím, místopředseda GA, při vyhlášení vítězů hry: „Těžký život teroristy“)
- „Kdyby Usáma bin Ládín věděl, jaký potenciál se skrývá v českých středoškolských studentech, dávno by svoje základny z Afghánistánu přemístil do ČR.“
(Daniela Zrucká, předsedkyně GA, při vyhlášení vítězů hry: „Těžký život teroristy“)

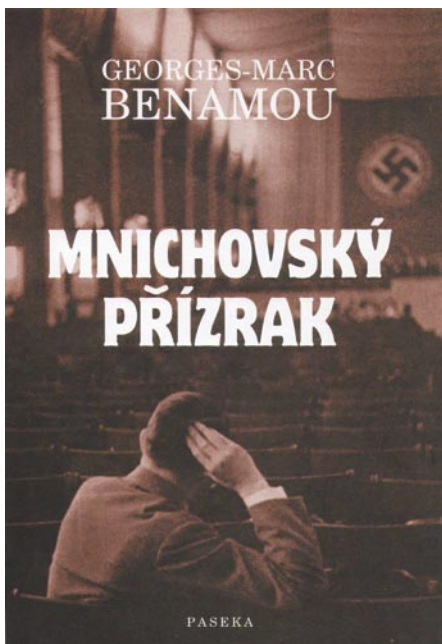
Mnichovský přízrak

Přestože román Mnichovský přízrak není literárním veledělem, nabízí zajímavý pohled na zářijové události roku 1938, které zaujaly i Miloše Formana.

Dne 29. září jsme se v novinách mohli dočíst, že uplynulo sedmdesát let od podepsání mnichovské dohody. Máme tedy další událost do série „osmiček“. Když v srpnu letošního roku vypukl rusko-gruzínský konflikt, debata o osmičkových ročích, která mezitím umlkla, se stala znovu aktuální. Přesto se s emocemi hovořilo spíše o sovětské okupaci z roku 1968 než o roce 1938, ačkoliv se jistá podobnost také nabízí. Znamená to tedy, že pro nás tato vzpomínka není již tak citlivá – že Mnichov patří do naší dávné historie, se kterou jsme se vyrovnali?

Tuto otázku si nejspíš položí každý český nebo slovenský čtenář, kterému se do ruky dostane Benamouova nová kniha. A vzhledem k tomu, že česká verze Mnichovského přízraku byla nedlouho po svém vydání beznadějně vyprodaná, pro odpověď nemusíme chodit daleko.

Román zachycuje mnichovské události skrze rozhovor mladé americké novinářky s posledním žijícím aktérem konference – francouzským premiérem Édouardem Daladierem – třicet let po podepsání dohody.

Postupně se odvíjí příběh, který čtenáře zavádí do Hitlerova mnichovského sídla Führerbau, kde Daladier společně s britským ministerským předsedou Nevillem Chamberlainem, Benitem Mussolinim a Adolfem Hitlerem rozhodují o dalším osudu Československa.

Georges-Marc Benamou, jehož zájem o Mnichov vznikl prý na základě staré foto-

grafie podpisu dohody, na které se Daladier nedívá do objektivu, své myšlenky opírá o úctyhodné množství odborné literatury. Detailně vykresluje jednotlivé osobnosti. Největší pozornost ale věnuje myšlenkovým pochodům a jednání hlavního francouzského zástupce, ze kterého v roce 1968 podle románu zbývá jen přízrak.

Daladier na sklonku svého života ale není jediným přízrakem, o kterém autor hovoří. „Druhý význam, který se domnívám, že tento titul nese, je přízrak, který se vznášá od té doby nad námi všemi, a který se neustále do nekonečna opakuje, vrací. Pronásleduje nejen ty národy, které Československo zradily a nechaly je ve spárech jiné velmoci, ale ten přízrak lze vidět i dnes – na příkladu Gruzie,“ řekl autor v rozhovoru v rámci Odpolední session Českého rozhlasu.

Podle Benamoua není mnichovské trauma záležitostí pouze Čechů a Slováků; je vnímáno velmi citlivě také ve Francii. A tak knihu můžeme chápat i jako omluvu jednoho Francouze Československu. „Dal bych celý svůj osud za těch třináct hodin...“¹ Říká románový Édouard Daladier. Jak svou odpovědnost nesl francouzský premiér ve skutečnosti, zůstává dodnes velkým otázkám.

-tj-

O KNIZE

Knihu Mnichovský přízrak vydalo v letošním roce nakladatelství Paseka, o překlad se zasloužila Zuzana Tomanová. Zároveň se stala předlohou pro plánovaný film režiséra Miloše Formana, na kterém se má podílet rovněž bývalý prezident Václav Havel. Ten k českému překladu napsal také dovětek.

Zdroj: www.aktualne.centrum.cz

O AUTOROVI

Georges-Marc Benamou je francouzský novinář, scénárista a spisovatel. Ve svých románech se soustředí zejména na moderní francouzské dějiny. Po zvolení Nicolase Sarkozyho prezidentem v roce 2007 se stal jeho kulturním a komunikačním poradcem.

¹ Benamou, Georges-Marc. Mnichovský přízrak. 1. vydání. Praha: Nakladatelství Paseka, 2008, s. 27

POZOR!

Žádosti o ubytování na závěrečné konferenci Pražského studentského summitu zasílejte nejpozději do 3. workshopu, tedy do **20. prosince 2008**, na adresu david.petrbok@amo.cz. Žádostem, které budou zaslány po tomto datu, už bohužel nebudeme schopni vyhovět.

Model OSN

Financování OSN: neplatíš, nemluvíš?

Aby mohla Organizace spojených národů naplňovat cíle stanovené Chartou OSN, musí členské státy odvádět určitou část svého hrubého národního produktu (Gross National Product, GNP) do jejího rozpočtu. Ten je předkládán generálnímu tajemníkem a schvalován Valným shromážděním (GA) vždy na dobu dvou let. Na vytváření rozpočtu OSN se podílí pátý ze šesti hlavních výborů GA, Administrativní a rozpočtový výbor, resp. jeho poradní orgán. V něm zasedá 16 členů. Ačkoli jsou navrhování vládami svých zemí, zasedají v tomto výboru sami za sebe jako odborníci. Kromě posuzování rozpočtu navrhuje členové tohoto Poradního výboru pro administrativní a rozpočtové otázky (Advisory Committee on Administrative and Budgetary Questions) složení Příspěvkového výboru (Committee on Contributions), tedy 18 odborníků, kteří pak po svém potvrzení ve funkci doporučují Valnému shromáždění stupnici pro vybírání příspěvků podle posledních statistických údajů. Také tito odborníci nejednají jménem vlád svých zemí.

Řádný rozpočet OSN zahrnuje náklady na různé programy pro politické záležitosti, mezinárodní právo, mezinárodní spolupráci, pro rozvoj, poskytování informací veřejnosti, lidská práva, humanitární otázky a vnitřní chod OSN. Velkou měrou se na výdajích OSN podílejí peacekeepingové operace, nezanedbatelné jsou také příspěvky na chod soudních tribunálů. Tyto příspěvky jsou vyměřovány mimo řádný rozpočet OSN. Fondy a programy OSN, například Dětský fond OSN (UNICEF), Rozvojový program OSN (UNDP) nebo Vysoký komisařát pro uprchlíky (UNHCR) mají samostatný rozpočet. Z větší části jsou financovány prostřednictvím dobrovolných příspěvků vlád, a dokonce i jednotlivců, jako je tomu v případě UNICEF. Specializované agentury OSN mají rovněž svůj vlastní rozpočet sestavený z dobrovolných příspěvků členských zemí organizace¹.

Pro období 2008–2009 GA schválilo v roce 2007 rozpočet ve výši 4,17 miliardy USD, což představuje navýšení cca 0,5 % oproti minulému dvouletí. Samotný řádný

rozpočet pro rok 2008 je 2,308 mld. USD. Generální tajemník OSN Ban Ki-moon rozhodnutí GA přivítal, zároveň ale vyjádřil lítost, že schválení rozpočtu poprvé po dvaceti letech nebylo jednohlasné – proti hlasovaly USA, a to především kvůli finanční podpoře konference proti rasismu. Poslední konference proti rasismu v roce 2001 v jihoafrickém Durbanu totiž skončila neúspěchem – delegace USA a Izraele

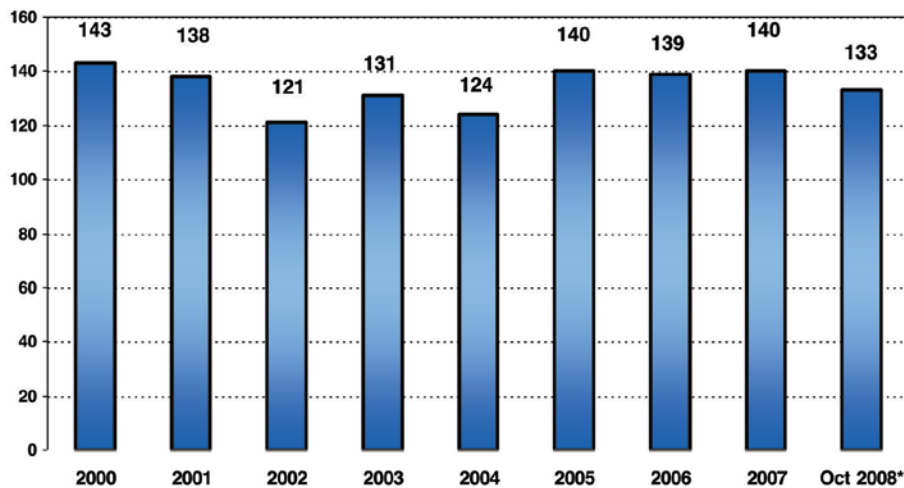
KOLIK KDO PLATÍ?

Výše příspěvku je přímo úměrná platební schopnostem dané země. Ta je určena posouzením výpočtů relativního podílu hrubého domácího produktu přepočítaných s přihlédnutím k řadě faktorů, včetně zahraničního dluhu nebo příjmu na hlavu. Procento podílu každého členského státu v rozpočtu je založeno na této metodolo-

Graf 1: Počet členských států, které zaplatily svůj příspěvek do řádného rozpočtu OSN (stav k 24. říjnu 2008)

Number of Member States paying in full their Regular Budget Assessments at Year-End

Including Member States owing less than \$100
* At 24 October 2008, compared to 126 at 31 October 2007

Zdroj: UN Financial Presentation 2008, <http://www.un.org/ga/fifth/63/fin-pres08.pdf>

konferenci opustily už na začátku z důvodu snahy některých arabských států prosadit do závěrečného dokumentu formulaci přirovnávající sionismus k rasismu. Dalším důvodem USA pro zamítnutí rozpočtu bylo také navýšení prostředků určených na administrativu.

gii: musí být v rozsahu od minima 0,001 % k maximu 22 % (od r. 1974 do r. 2001 to bylo 25 %) pro rozvinuté země, a maximu 0,01 % pro nejméně rozvinuté země. Po schválení výpočtu na základě GNP je

Pokračování na straně 11

Pokračování ze strany 10

obecným pravidlem, že bohatší země platí více než země chudé (i když zde existují výjimky – např. Gabon nejen v roce 2006 zaplatil více než Lichtenštejnsko, třebaže jeho příjem na hlavu je mnohem nižší, a v roce 2008 se Monako dostalo do stejné skupiny plátců jako Uganda, Etiopie, Gruzie nebo Nepál). Nejmenší příspěvek vymeřený nejchudším zemím byl v letošním roce 18 290 USD.

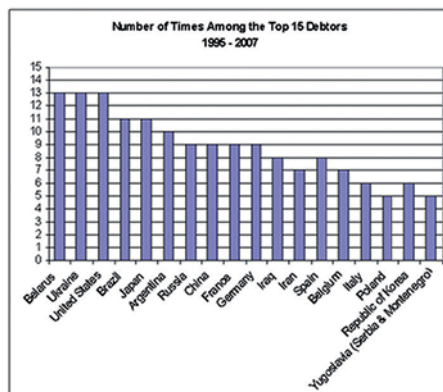
Největší podíl v objemu příspěvků do rozpočtu OSN mají samozřejmě Spojené státy americké (letos 453 milionů USD, celkový dluh 711 mld. USD), které však k 24. říjnu letošního roku svůj příspěvek, stejně jako 58 dalších států, neuhradily. Svůj příspěvek řádně a v plné výši k 24. říjnu 2008 zaplatilo 133 členských států².

PLATÍ STÁTY VČAS A V PLNÉ VÝŠI?

Podle článku 19 Charty OSN člen Organizace spojených národů, který je v prodlení s placením svých příspěvků Organizaci, nemá právo hlasovat ve Valném shromáždění, jestliže se částka jeho nedoplatek rovná částce příspěvků, k nimž je povinen za předcházející dvě plná léta, anebo je-li vyšší. Valné shromáždění může přesto dovolit takovému členu, aby hlasoval, je-li přesvědčeno, že neplacení je způsobeno okolnostmi, které nejsou v moci tohoto člena³. V letošním roce se tento článek týkal Středoafričské republiky, Komor, Guiney-Bissau, Libérie, Sv. Tomáše a Príncipe, Somálska a Tádžikistánu. Valné shromáždění rezolucí 63/4 ze dne 13. října umožnilo těmto státům hlasovat⁴. Stalo se jakousi tradicí, že nejméně rozvinuté země nebo země s diktátorskými režimy jako Kuba, Turkmenistán nebo Zimbabwe platí vždy včas a v plné výši – zejména proto, že jejich příspěvky jsou nejmenší.

Neplacení členských příspěvků může mít několik důvodů – u mnohých států se jedná o platební neschopnost, rozpočtové mašinérie atd., ale můžeme zde najít i příklady toho, že se státy snaží vyvíjet tlak na OSN, ať už pro vlastní potřebu nebo pro získání jakýchsi „politických bodů“. Paradoxně to byly Spojené státy americké,

Graf 2: 15 největších dlužníků do rozpočtu OSN (číslo označuje počet, kolikrát byl zmíněný stát mezi dlužníky od roku 1995)

Zdroj: <http://www.globalpolicy.org/finance/tables/core/top15.htm>

ké, které v šedesátých letech kritizovaly tehdejší SSSR za neplacení členských příspěvků, a samy v letech osmdesátých a devadesátých začaly uplatňovat jakousi „delikventní“ diplomacii a např. v roce 1997 dlužily OSN 1,2 mld. USD. Jejich příkladu bohužel následovaly další státy, a tak se počet neplatících členů OSN ze 6 zemí na konci osmdesátých let zvýšil na 43 v roce 1997. OSN se tak dokonce na čas ocitla na pokraji bankrotu, což se odrazilo v reformním úsilí bývalého generálního tajemníka OSN Kofi Annana, jehož vize předpokládala mj. snížování nákladů, a to zejména administrativních, vytvoření úřadu vnitřního dohledu a reformu personálního managementu.

Trend neplacení se však v novém miléniu příliš nezlepšil: Na konci roku 2003 činila výše nezaplacených členských příspěvků do řádného rozpočtu téměř 442 mil. USD. Ze 191 států zaplatilo příspěvky v plné výši 127, zbylých 66 své finanční závazky vůči organizaci nesplnilo.⁵

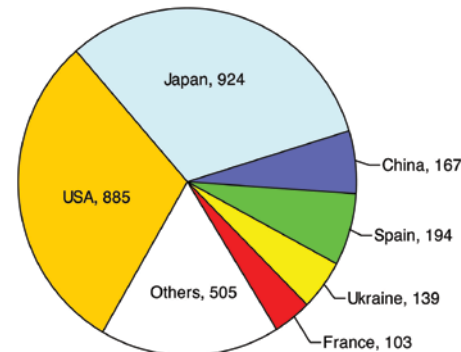
SROVNÁNÍ NA ZÁVĚR

Na počátku milénia došlo k zajímavému srovnání – rozpočet OSN tehdy činil 1,3 mld. USD, přičemž rozpočet dvou států USA s nejmenšími rozpočty, Dakoty

a Wyomingu, činil cca 2 mld. USD (za každý stát). Světová zdravotnická organizace (WHO) má rozpočet cca 440 mil. USD, což je cena luxusní lodi Grand Princess nebo nového basebalového stadionu. Dokonce i rozpočet měst několikanásobně převyšuje rozpočet OSN, a to, že společnost Time Warner (mediální konglomerát) utratila v roce 2004 za reklamu 3,3 mld. USD, je již jen poněkud zkaženou třešničkou na dortu⁶.

Z výše popsaného je jasné, že reformní úsilí bývalého i současného generálního tajemníka se nemůže setkat s úspěchem, pokud všechny členské státy nedostojí svým závazkům, mezi něž samozřejmě patří i příspěvek do rozpočtu OSN. Toto je však jednou z podmínek úspěšného fungování OSN, nikoli podmínkou jedinou – těžkopádnost rozpočtového systému, nedostatečný objem podílu na humanitární akci a praktická „nevymahatelnost“ nezaplacených příspěvků činí z této instituce snadný terč kritiků – a to je, vzhledem k tomu, že

Graf 3: Nezaplacené příspěvky do rozpočtu peacekeepingových operací k 24. říjnu 2008 (celkem se jedná o 2,197 mld. USD)

Zdroj: UN Financial Presentation 2008, <http://www.un.org/ga/fifth/63/fin-pres08.pdf>

chod OSN ovlivňují samy členské státy skrze Valné shromáždění, přinejmenším neobjektivní rozsudek.

Daniela Zrucká,
generální tajemnice Modelu OSN

¹ Fakta a čísla OSN 2005, <http://www.osn.cz/soubory/fakta-a-cisla-osn-2005-kapitola-1.pdf>

² UN Financial Presentation 2008, <http://www.un.org/ga/fifth/63/fin-pres08.pdf>

³ Charta OSN, <http://www.osn.cz/dokumenty-osn/soubory/charta-organizace-spojonych-narodu-a-statut-mezinarodniho-soudniho-dvora.pdf>

⁴ Arrears in the Payment of Contributions, <http://www.un.org/ga/art19.shtml>

⁵ Fakta a čísla OSN 2005, <http://www.osn.cz/soubory/fakta-a-cisla-osn-2005-kapitola-1.pdf>

⁶ UN: Image and Reality, <http://www.un.org/geninfo/ir/index.asp?id=150>

RADA BEZPEČNOSTI (SC)

- **Prezentace na téma sankce;**
- **izraelsko-palestinský konflikt očima Filipa Moravce, analytika AMO;**
- **seznámení s Jednacím řádem;**
- **jednání delegátů.**

Úvod prvního workshopu proběhl v tradičním duchu vzájemného představování. Oproti minulým létům je mezi delegáty i v předsednictvu zastoupeno více nováčků, to ovšem bezpochyby nebude překážkou úspěšného fungování Rady nejen na přípravných setkáních, ale i na závěrečném Summitu. Program workshopu následně vyplnilo krátké vystoupení Antonína Berdycha (předsedy Správní rady AMO, pozn. red.), který se podělil o zkušenosti a názory

na to, jak by měl delegát Rady správně vystupovat v průběhu jednání i mimo něj. Úvodní přednáška o historii Rady bezpečnosti a tématická přednáška na téma rusko-gruzínského konfliktu patřily opět do kategorie tradičních prvků podoby přípravných setkání, nicméně program následujících workshopů nebude postrádat novinky. Hlavní z nich je průběžná diskuze nad návrhem bodu agendy, která bude probíhat před každým setkáním. S nadsázkou se tedy dá říci, že Rada bezpečnosti zasedá průběžně, nikoli jen jednu sobotu v měsíci.

V samotném závěru setkání se každý člen Rady vyjádřil za svou vlastní osobu k rusko-gruzínskému konfliktu. Zastánci proudu, který v české zahraniční politice

reprezentuje prezident Václav Klaus, viděli chybu spíše na straně Gruzie, zatímco druhá strana argumentovala ruskými provokacemi. „Já bych naopak souhlasil s bývalým prezidentem Václavem Havlem, který nedávno řekl, že problém Ruska spočívá v tom, že si vlastně nikdy neuvědomovalo, kde začínají a končí jeho hranice,“ řekl Michael Rozsypal, zástupce Velké Británie. Většina delegátů se ale shodla na tom, že tíha odpovědnosti leží na obou stranách.

Stěžejním tématem dnešního workshopu bude otázka izraelsko-palestinského konfliktu, kterým se OSN zabývá již přes 60 let. Poté proběhne diskuze delegátů o bodu agendy, který si na začátku jednání oficiálně schválí.

VALNÉ SHROMÁŽDĚNÍ (GA)

- **Úvodní část – plenární zasedání;**
- **přednáška o mezinárodním terorismu;**
- **regionální zasedání – seznámení s regiony;**
- **diskuze o mezinárodním terorismu a postoji států v jednotlivých regionech.**

První přípravné setkání Valného shromáždění bylo, jak jsme zjistili hned na začátku, také prvním přípravným setkáním pro více než dvě třetiny delegátů – tolik z nich je totiž nováčků na diplomatické půdě. Tento fakt však v žádném případě nebyl překážkou pro to, aby se rychle nezapojili do programu. Po úvodní přednášce o tom, co to Valné shromáždění je, co je předsednictvo zač, a v neposlední řadě

o našem vzoru, reálném Valném shromáždění OSN, jsme se spolu s delegáty vrhli do interaktivní hry „Těžký život teroristy“, která měla hned dva cíle. První byl samozřejmě ten, aby se delegáti seznámili mezi sebou navzájem. Druhý, neméně důležitý, spočíval v rozvoji komunikačních a vy-

jednací schopností při obchodování se zbraněmi. Nejenže delegáti splnili oba dva cíle, ale také dokázali uzavřít hru tak, že tři z nich se těsně přiblížili seznamu požadavků, který jim byl rozdělán na začátku, což při počtu 80 hráčů rozhodně stojí za potlesk. Gratulujeme a doufáme, že nabyté zkušenosti, tedy ty vyjednávací, všichni delegáti zúročí při dalších jednáních. Po interaktivní hře jednotliví členové předsednictva diskutovali s delegáty o definici terorismu a jeho příčinách, o tom, zda pro podobné činy existuje ospravedlnění, a dotkli se mnoha zajímavých témat. Věříme, že dnešní i další přípravná setkání budou stejně přínosná pro delegáty i předsednictvo, jako bylo to první.

RADA PRO LIDSKÁ PRÁVA (HRC)

- **Prezentace pro první bod agendy – problematiky mimosoudních poprav;**
- **interaktivní blok na téma lidská práva v mezinárodním právu;**
- **simulace jednání Rady pro lidská práva;**
- **prezentace o dodržování lidských práv v Barmě.**

První přípravné setkání bylo pro delegáty jasným úspěchem, proběhlo ve velmi

přátelském a uvolněném duchu. Delegáti se seznámili s reálnou Radou, její simulovanou podobou, navzájem, i s předsednictvem. Aktivita se sestavováním katalogu základních práv pro nově objevenou planetku typu M a jeho srovnání s Všeobecnou deklarací lidských práv splnila svůj účel a delegáty dovedla k 10 pohnutým příběhům, do kterých se mohli vcítit a dále s poznatky zasvěceně pracovat.

Další podárenou věcí byla úspěšná volba státu pro Univerzální periodickou revizi

HRC. V hlasování o tom, který stát bude na čtvrtém workshopu „propírán“ kvůli své situaci dodržování lidských práv, se v druhém kole stala „Pyrrhovou vítězkou“ Barma, když o necelé tři hlasy porazila v prvním kole vedoucí Izrael. Zapojení vysokoškolských studentů v rolích neziskových lidsko-právních organizací a dalších institucí OSN působících na poli lidských práv se osvědčilo a Rada pro lidská práva se tak těší na spolupráci i v následujících měsících.

HOSPODÁŘSKÁ A SOCIÁLNÍ RADA (ECOSOC)

- **Jednací řád;**
- **současná finanční krize a aktuality;**
- **přednáška k bodu agendy Boj proti mezinárodnímu organizovanému zločinu;**
- **prezentace stanovisek k bodu agendy a diskuze.**

První workshop na půdě Hospodářské a sociální rady byl plný nových poznatků, představování a seznamování. Delegátům

byla představena jak reálná Rada a její funkce, tak Rada modelová. Předsednictvo přiblížilo body navrhované agendy, jimiž se budeme po dobu celého ročníku zabývat. Rovněž si studenti vyslechli prezentaci na téma „Práce delegáta“, a tak už si teď mohou být jisti, že je nic nezaskočí. I když je mezi zástupci států velké množství nováčků, dokázali nám např. v diskusi na téma „Účast na PMUN/PSS“, že mluvit před plénem pro ně nebude žádný problém. Ve druhé části přípravného se-

tkání se Rada rozdělila do čtyř regionálních komisí, ve kterých delegáti představili nejen sami sebe, ale hlavně své státy a debatovali o svých politikách a vztazích v regionu. Posledním, ale neméně důležitým bodem programu bylo přiblížení současné finanční krize, zástupci států se do diskuze o ní aktivně zapojovali a měli možnost konfrontovat svůj osobní názor s postojem svého státu. Vzhledem k tomu, že krize ještě zdaleka není u konce, vrátíme se k ní na každém, tedy i dnešním, workshopu.

KOMISE PRO UDRŽITELNÝ ROZVOJ (CSD)

- **Přednáška o komunikaci;**
- **prezentace tématu zdroje vody;**
- **dovednosti delegáta, tvorba stanovisek;**
- **interaktivní hra.**

První workshop proběhl ve znamení seznamování se, a to nejen s tím, co znamená role delegáta, ale i se samotnou koncepcí udržitelného rozvoje, který má Komise ve

svém názvu. S touto koncepcí nás ve své skvělé prezentaci seznámil Ivan Rynda z Centra pro otázky životního prostředí při Univerzitě Karlově. Během odpoledního programu se delegáti seznámili s prací reálné CSD a specifiky naší Komise modelové. Připravena byla i přednáška seznamující s informačními zdroji, které by delegátům měly v přípravě na úspěšné zvládnutí jejich role pomoci. Závěrem přípravného setkání

si delegáti a delegátky zahráli hru, ve které si uvědomili odlišnou situaci v různých částech světa spojenou nejen s pojmem absolutní, ale i relativní chudoby.

Za předsednictvo Komise můžeme říci, že pro nás bylo první setkání s delegáty a delegátkami velmi příjemné, a proto se těšíme na další společný program.

SVĚTOVÁ ZDRAVOTNICKÁ ORGANIZACE (WHO)

- **Přednáška o komunikaci;**
- **projednávání bodu agendy aditiva;**
- **rozebrání stanovisek;**
- **úvod k bodu agendy antikoncepce.**

První workshop byl i ve WHO opět ve znamení vzájemného poznávání. První část odpoledního programu byla věnována krátkému seznámení s reálnou WHO, její modelovou podobou na Pražském studentském summitu a členy předsednictva tohoto orgánu. Poté už se ke slovu dostali delegáti, kteří

nám krátce představili svou zemi a rozdělili se podle kontinentů do skupin, ve kterých poté vypracovali krátký souhrn společných a rozdílných znaků s důrazem na zdravotnické problémy. Delegáti předsednictvo mile překvapili schopností vypracovat kvalitně zadaný úkol za velmi krátkou dobu.

Následovala úvodní diskuze k tématu „Zavedení poplatků ve zdravotnictví“. Poté byli delegáti formou prezentace a přednášky obeznámeni se všemi okolnostmi diskutovaného tématu. Na základě vlastních

postojů a získaných informací se studenti pustili do politické argumentace, jejímž předmětem bylo obhájit svůj názor (vláda versus opozice) a přesvědčit zbývající část o jeho „správnosti“.

Kromě výše zmíněného dostali delegáti instrukce, jak psát zprávu o stanovisku a na co se mají zaměřit při přípravě k prvnímu bodu agendy Aditiva.

Doufáme, že vás program zaujal a na příštím workshopu se ve WHO opět setkáme v hojném počtu.

SVĚTOVÁ OBCHODNÍ ORGANIZACE (WTO)

- **Stanoviska delegátů k Rozvojové agendě z Dohá;**
- **přednáška a diskuze s Janem Walterem (analytikem AMO, pozn. red.);**
- **rozbor Jednacího řádu;**
- **liberalizace obchodu s nezemědělskými výrobky.**

Na začátku setkání proběhlo krátké představení celého předsednictva, po němž

následovala prezentace o historii a základních principech WTO.

Po přestávce, jež napomohla k osvětlení myslí delegátů, si studenti poprvé vyzkoušeli role ministrů zastupovaných států a setkali se se čtyřmi vysokoškolskými zastupujícími mezinárodní instituce a Evropská společenství. Úkolem delegátů bylo prezentovat hospodářskou politiku své země. Svou úlohu zvládli brilantně. Většina z nich bez problému představila

politiku svého státu, za což jim všem patří náš velký dík.

Jako třešnička na dortu celého dne byla přednáška Jana Skopečka, poradce prezidenta republiky a vyučujícího na Národohospodářské fakultě VŠE, o základech ekonomie a výhodách mezinárodního obchodu.

Model NATO

Guest expert: Col. Petr Tichý

Colonel Petr Tichý was born in 1959 in Plzeň. After graduating from the Air Force University he became an operational pilot in Žatec's Air Defence Wing and went through different positions at the Czech Air Force. In 1996 he attended a year long program for Air Force officers at the Maxwell Air Force Base in Alabama, US. His first direct experience within NATO was an

operation taking place in the NATO Air Headquarters at Ramstein Air Base where he functioned as a National Liaison Representative to HQ AIRNORTH. He was responsible for integration of the Czech Air Force into the NATO structures. Within General Staff of the Czech Armed Forces he serves in the position of the Chief of the Air Force Department and the position of the Deputy

Director of Operational Section. Past three years, Petr Tichý spent in Norfolk, Virginia as the National Liaison Representative to NATO Allied Command Transformation (ACT). Nowadays he is doing research works at the Institute of Operational and Tactical Studies at the University of Defence, Brno.

How did the first workshop go

At the very beginning of the first Workshop, we managed to break the ice and establish the proper mood. It started with members of the panel briefly introducing themselves and continued with a cool ice-breaking game, in which both chairs and delegates took part. Everyone got a list of questions and searched for people who would give them a positive answer. Examples of questions: "Have you ever slept in the hay?" or "Do you believe that Star Wars are based on a true story?" (The number of believers was surprisingly high).

Then we opened an informal discussion, in which the delegates took part as individuals,

not as ambassadors of their countries, yet. They had to deal with slightly tougher questions - What is the purpose of NATO in the 21st century? Should it stand for values of the western civilization, or should its aims be solely geopolitical? Will Iceland's financial problems affect NATO? – and many more. We feel entitled to say that the participants did a great job – they showed off not only a deep interest, but also a broad knowledge.

Afterwards, Lud'a gave to the delegates some useful hints on research and Hanka told them about the nature of consensus and the main guidelines one must follow in order

to reach it. During coffee-break, the delegates split into four groups in which they negotiated – on behalf of their countries – a question of NATO enlargement. After that, the house assembled and the new-born ambassadors discussed the same topic formally. Negotiations were followed by a Snapshot in History I – the first out of five super-brief lectures, which aim to show key events of our modern history in broader context.

The first workshop ended with a symbolic act – by signing the North Atlantic Treaty the ambassadors expressed their commitment to defend freedom, peace and security.

The story of a Model NATO delegate

My story started approximately two years ago. I participated in the Prague Model UN with a bunch of good friends. Without doubt, it was an exceptional experience. I sat on the first committee, so our agenda included items such as the proliferation of small arms and other rather military matters. I was totally fascinated by how quick some delegates can be in their reactions. They were able to raise their hands holding signs with names of the countries even before they really started to think what to say. At least, that was the impression I had.

After five workshops even I was well prepared for the Summit. Perfect knowledge of the rules of procedure and attitudes of my country were, of course, significant parts of the preparation process. I was ready and willing to fight for the eternal glory of Uzbekistan.

I really enjoyed the whole summit, except my quite nervous speech at the Opening Ceremony in the Ambassador Hotel.

That all happened two years ago, now I am a 19-year-old Ambassador of Turkey who is ready and willing to fight for consensus in Model NATO. The main reason

why I decided to participate was to discover how quick delegates would be in raising their hands compared to the Model UN.

After the first workshop I can say that Model NATO delegates are pretty fast and the fact that every discussion is held in English does not reduce the quality of negotiations.

There are four more workshops to go through and I am going to appreciate and enjoy every one of them and I really look forward to the Summit.

*Jan Metelka,
Ambassador of Turkey*

Evaluation of application essays

In the second round of the application process for Model NATO this year, the delegates were supposed to write an essay on the following topic: "Imagine you have to describe the Russian-Georgian conflict that has been taking place in the recent weeks. How you describe it indeed depends on where you live. Choose one of the following prospective, and describe the conflict from it. You can choose to be a Russian citizen living in South Ossetia, a Russian citizen living in Moscow, a Georgian citizen (living in any part of the country), or an American."

It is interesting to take a little glimpse at statistics – in the essays that the team received; these four perspectives were quite equally popular and evenly distributed. It is the team's pleasure to say that all the essays received were all very enjoyable to read, and the overall level of English language, composition, and content was excellent. Congratulations! Below are extracts from three essays, just to illustrate how well our

delegates pictured themselves in the shoes of Americans, Russians, and Georgians.

"My name is Arkadij Michailovitch and I live in the suburb of Moscow. The position of my government is quite clear, I think. Russia is a strong country, after many weak years, we have again started to be a dominant player on the world chessboard. We, Russians, fully trust our president Medvedev, but the man number one is, of course, our Prime Minister – Vladimir Putin. He has done a lot for our

beloved country. Medvedev has recently said to Angela Merkelova, that the USA era was over."

" 'Liberty and justice for all' reads the closing phrase of the United States of America's Pledge of Allegiance. Justice, freedom, and democracy are several of the ideals that stirred up the American War for Independence and, also, the Georgian Rose Revolution of 2004, which set the Caucasian country on an irreversible track of pro-western course. Unfortunately, Americans were profoundly mistaken when they believed Russian interests in Georgia to be merely peace-loving."

"My country is still battered, my country is always the victim, my country had hard history, has hard present and will have hard future. My country would give everybody what they demand, my country is in my eyes the most broadminded. But my country has hereditary problem with Russians and with separatists. My country is Georgia."

First workshop in pictures

Fotogalerie

Top partneři

Generální partner
Modelu OSN

Hlavní partner
Modelu OSN

Model NATO is co-sponsored by the North
Atlantic Treaty Organization

Hlavní partner
Modelu EU

Univerzitní partner

Partner zahájení

Partner jednání

Dodavatelé služeb

Mediální partneři

**Asociace
pro mezinárodní
otázky**
Association
for International
Affairs

Asociace pro mezinárodní otázky využívá zpravodajství z databází ČTK, jejichž obsah je chráněn autorským zákonem. Přepis, šíření či další zpřístupňování tohoto obsahu či jeho části veřejnosti, a to jakýmkoliv způsobem, je bez předchozího souhlasu ČTK výslovně zakázáno.

CHRONICLE, noviny Pražského studentského summitu, registrováno MK ČR E 16149, vydává ASOCIACE PRO MEZINÁRODNÍ OTÁZKY – Žitná 27, 110 00 Praha 1; tel.: 224 813 460; www.amo.cz / www.studentsummit.cz, e-mail: info@amo.cz / summit@amo.cz;
šéfredaktorka: Michaela Baginová, tel.: 721 711 293; **zástupkyně šéfredaktorky:** Tereza Jermanová, tel.: 775 281 971; e-mail: chronicle@amo.cz;
anglická sekce: Jan Libíček, Tomáš Maule; **odborná spolupráce:** Lucie Bednářová (lb), Hana Bojdová, Martina Braunová, Zuzana Fialová, Jana Hlaváčová, Dominik Jandl (dj), Tereza Jermanová (tj), Tomáš Jungwirth, Luděk Mohr, Sue Nguyen (sn), Kateřina Palová (kp), Michal Pečeňa, Jiří Skoupý, Anna Vrtálková, Daniela Zrucká; **technická spolupráce:** Michaela Petrová; **fotografie:** Michaela Baginová, Hana Bojdová, Zuzana Fialová, Petr Gottfried.